

[Ingmar Wagner.]

statsstøtten er til rådighed for seminarieeleverne, er latterligt små; 100 kr. er det almindelige, og det kommer man ikke langt med i dag. En forbedring af seminaristernes forhold vil utvivlsomt også betyde, at man hurtigere vil komme over den nuværende uheldige lærermangel, noget, som alle må være interesseret i.

Jeg kunne her trække den ene uddannelse frem efter den anden, og for alle formerne viser det sig, at deres studiebetinger er dårlige — for ikke at sige noget, der er endnu værre.

I tirsdags oplevede folketinget, at de unge fra kunstakademiet gik i protestdemonstration hertil sammen med de udøvende kunstnere. Jeg er godt klar over, at der er kredse, der hænger fast i den gamle fordom, at det er særlig udviklende for et kunstnerisk talent at leve på et tagkammer og helst i nød og elendighed, men på trods af sådanne reaktionære synspunkter, som måske også har fortalere her i folketinget, håber kommunisterne på, at også de unge kunstneres kår forbedres.

Den kommunistiske gruppe henstiller derfor til undervisningsministeren, at han ikke alene søger en videreudviklet stipendieordning, men at der bliver udarbejdet en virkelig gennemgribende ordning til forbedring af hele den studerende ungdoms kår, sådan at forholdene forbedres for de nuværende studerende og der samtidig gives betingelser for, at mindrebemidlede unge får mulighed for at søge en videregående uddannelse. Der er, som jeg før sagde, et righoldigt materiale fra ungdomskommissionen at bygge på, og det haster efter vor mening at få det realiseret.

Ministeren har selv været inde på problemet om de såkaldte store årgange, der nu kan ventes i de kommende år, hvor de 15-åriges antal i løbet af få år vil vokse fra de nuværende 62 000 til i begyndelsen af 60erne op til 90 000, en stigning på 50 pct. Det er klart, at med dem vil kravet om uddannelse vokse ganske betydeligt. Derfor må vi have nedgangslinien i de studerendes antal standset. Arbejderklassens, småkårs hjemmenes, dygtige unge skal også have betingelser for at sikre sig en uddannelse, og det kan kun ske ved en virkelig demokratisering af denne.

Andre lande har kunnet løse ungdommens uddannelsesproblem på virkelig demokratisk vis. Det gælder i særdeleshed de folkedemokratiske lande og Sovjetunionen. Der kender man ikke til den misère, at studenterantallet falder på grund af dårlige økonomiske kår. I Sovjetunionen findes der i dag over 900 højere læreanstalter og universiteter. Ved semestrets begyndelse her den 1. september 1953 påbegyndte 1 527 000 unge deres studier ved Sovjetunionens læreanstalter. Det er dobbelt så mange som i 1940 eller 12 gange flere end i det czaristiske Rusland i 1914. Alene i løbet af de sidste 3 år er antallet af sovjetstudenter steget med mere end 300 000. Disse tal viser, at der i Sovjetunionen er gode kår for ungdommen, og derfor strømmer de unge til universiteterne for at dygtiggøre sig. Sovjetstudenter kender ikke til at hulte sig gennem tilværelsen, men modtager stipendier af en sådan størrelse fra statens side, at de kan leve et ordentligt liv, og disse stipendier falder i hele studietiden, indbefattet sommer- og vinterferierne. De sovjetiske studenter nyder, som alle andre arbejdende i Sovjetunionen, godt af gratis lægehjælp. De kender ikke til at arbejde i deres ferier, men tilbringer den i feriehjem, sommerlejre o. lign. udover hele Sovjetunionens vidstrakte område. Omkostningerne ved deres ferie bevilges af de højere læreanstalter eller af fagforeningerne.

Her har Danmark virkelig et forbillede at lære af, Sovjetungdommen har fået gennemført de tilstande, som ungdommen i Danmark har kæmpet for i årtier. Socialismen har virkelig gjort demokrati i uddannelsen, og når jeg nu fik skyld for at citere bogen „Mennesket i Centrum“, som er udsendt af socialdemokratiets forlag Fremad — det gjorde jeg altså ikke — føler jeg trang til alligevel at gøre det, da den nu er blevet nævnt af undervisningsministeren. Ministeren har selv skrevet en række artikler; hvoraf den ene kaldes „Kulturelt demokrati“, hvori der henvises til en programerklæring fra den socialistiske internationale. Jeg beder om formandens tilladelse til at citere; det hedder heri bl. a.:

„Socialismen kæmper for at frigøre mennesket fra den frygt og ængstelse, som er uadskilleligt forbundet med alle former for politisk og økonomisk utryghed. Denne fri-